

Analys

Statliga myndigheters lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg 2016 och 2017

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2018-08-29

Dnr: 2018-00798

ESV-nr: ESV 2018:51

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Stefan Gehlin

Förord

Denna analys är en uppföljning av ESV:s analys Statliga myndigheters lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg 2015 och 2016 (ESV 2017:57). Analysen visar hur de statliga myndigheternas lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg har förändrats mellan 2016 och 2017 med en framåtblick till 2019. Vidare finns en utvidgning med en jämförelse av hur lokalerna i Stockholmsområdet fördelar sig mellan norr och söder.

I detta ärende har generaldirektör Clas Olsson beslutat. Expert Stefan Gehlin har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Bo Stoltz och utredare Matts Karlson och Björn Andersson deltagit.

Stockholm 2018-08-29

Clas Olsson

Stefan Gehlin

Innehåll

Förord	3
1 Sammanfattning	5
2 Inledning	6
2.1 Bakgrund	6
2.2 Utgångspunkt	6
2.3 Underlag	6
2.4 Avgränsningar	7
3 Förändringar i myndigheternas lokalförsörjning mellan 2016 och 2017	10
3.1 Jämförelse mellan 2016 och 2017	10
3.2 Större förändringar mellan 2016 och 2017	12
4 Flera myndigheter kommer att förändra sina lokaler till 2019	14
4.1 Förutsättningar	14
4.2 Jämförelse mellan 2017 och 2019	14
4.3 Större förändringar mellan 2017 och 2019	15
5 Några myndigheter har eller kommer att ändra sin lokalisering	18
5.1 Förutsättningar	18
5.2 Myndigheter som har flyttat till ett mindre centralt område	18
5.3 Myndigheter som har flyttat till ett mer centralt område	18
5.4 Myndigheter som har flyttat utan att lokaliseringen bedöms vara mer eller mindre central	19
5.5 Myndigheter som kommer att förändra sin lokalisering.....	19
5.6 Myndigheter som har eller ska utlokaliseras efter regeringsbeslut	19
5.6.1 Omlokaliseringar beslutade fram till och med 2017	20
5.6.2 Omlokaliseringar beslutade 2018	21
6 Fördelning av lokaler inom Stockholmsområdet mellan norr och söder.	23
6.1 Förutsättningar	23
6.2 Stockholms kommun	23
6.3 Stockholm, Solna och Sundbyberg.....	25
6.4 Stockholms län	25
Bilaga 1 Redovisning av myndigheterna lokaler 2016 och 2017	27
Bilaga 2 Korrigeringar av bilaga 1 i analysen för 2015 och 2016	34

1 Sammanfattning

I rapporten Statens lokalförsörjning (ESV 2013:36) redovisade Ekonomistyrningsverket (ESV) en kartläggning av myndigheternas lokaler i första hand inom området Stockholm innanför tullarna men delvis också inom området Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg. I kartläggningen undersökte vi i första hand förändringen mellan 2006 och 2012. Vi gjorde också en framåtblick till 2014. ESV har därefter gjort fyra uppföljningar. I dessa har vi utökat området till att omfatta hela Stockholm samt Solna och Sundbyberg.

Denna analys ska i första hand ses som en uppföljning som omfattar samma område som ESV:s analys från 2017. I årets analys har tidshorisonten flyttats fram ett år och avser förändringen mellan 2016 och 2017 med en framåtblick till 2019.

Uppföljningen visar att myndigheternas lokaler för hela området fortsätter att öka. Ökningen har skett i Stockholm utanför tullarna samt i Solna och Sundbyberg och drivs i första hand av utökade lokaler för Karolinska institutet och Kungliga Tekniska högskolan. Samtidigt fortsätter trenden med minskade lokaler i Stockholm innanför tullarna.

Trenden med en ökad lokalarea för hela området bedöms fortsätta även till 2019, där ökningen i första hand sker i Stockholm utanför tullarna samt i Solna och Sundbyberg. Samtidigt bedöms lokalarean i Stockholm innanför tullarna fortsätta att minska.

Årets uppföljning inkluderar även en redovisning som visar fördelningen av myndigheternas lokaler mellan norr och söder. Den visar att det finns en markant skillnad mellan myndigheternas lokaliseringar och var befolkningen bor. Skillnaden är tydlig oavsett om man studerar Stockholms kommun, ett utökat område som även omfattar Solna och Sundbyberg eller hela Stockholms län.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

ESV fick i regeringsbeslut den 1 november 2012 i uppdrag att utreda och lämna förslag på en rad punkter inom området statens lokalförsörjning. I uppdraget ingick även att kartlägga myndigheterna lokalisering i centrala Stockholm 2006 och 2012. ESV skulle samråda med Socialdepartementet vid definitionen av centrala Stockholm samt vilka myndigheter som skulle omfattas av kartläggningen.

Efter samråd med Socialdepartementet bestämdes att centrala Stockholm skulle definieras som samma område som ESV benämnt Rikthyresområde 1 Stockholm innanför tullarna, vid beräkningen av omräkningstal för pris- och löneomräkning av lokalkostnader. Vidare bestämdes att samtliga myndigheter inom detta område skulle ingå i kartläggningen.

För att öka flexibiliteten i kartläggningen delades centrala Stockholm in i ett yttre, ett mellan och ett inre område. Även området Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg inkluderades i delar av kartläggningen. Förutom kartläggningen avseende 2006 och 2012 gjordes en framåtblick till 2014. I senare uppföljningar har området utökats till att omfatta hela Stockholm, Solna och Sundbyberg. Området Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg delades in i fyra områden: södra området, nordvästra området, norra området samt Solna och Sundbyberg.

I juni 2017 lämnade ESV den senaste analysen Statliga myndigheters lokaler i Stockholm, Solna och Sundbyberg 2015 och 2016 som även omfattade en framåtblick till 2018.

2.2 Utgångspunkt

I ESV:s instruktion anges i 5 § bland annat att ”Myndigheten ska särskilt samla in och tillhandahålla uppgifter om den statliga lokalförsörjningen samt följa upp uppgifterna”. Som ett led i uppdraget att följa upp uppgifterna om den statliga lokalförsörjningen har ESV gjort en uppföljning av myndigheternas lokalisering i Stockholm, Solna och Sundbyberg.

2.3 Underlag

Kartläggningen baseras helt på uppgifter som hämtats från ESV:s Kontrakt- och användarregister (KAR). Databasen uppdateras löpande med det underlag myndigheterna redovisar till ESV med hänvisning till förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning och ESV:s föreskrifter till förordningen. Enligt förordningen och föreskriften ska myndigheterna löpande lämna uppgifter om

sina hyresavtal till ESV. Enligt ESV:s bedömning ger uppgifterna en mycket god bild av myndigheternas lokaliseringar.

Befolkningssiffrorna i kapitel 6 är hämtade från Statistiska centralbyrån (SCB) och avser tidpunkten 31 december 2016. Befolkning i SCB:s underlag är inom en kommun indelad i distrikt. Distrikten behöver inte helt följa kommungränserna. Enligt SCB utgår distriktsindelningen från en justerad version av den församlingsindelning som gällde den 31 december 1999.

2.4 Avgränsningar

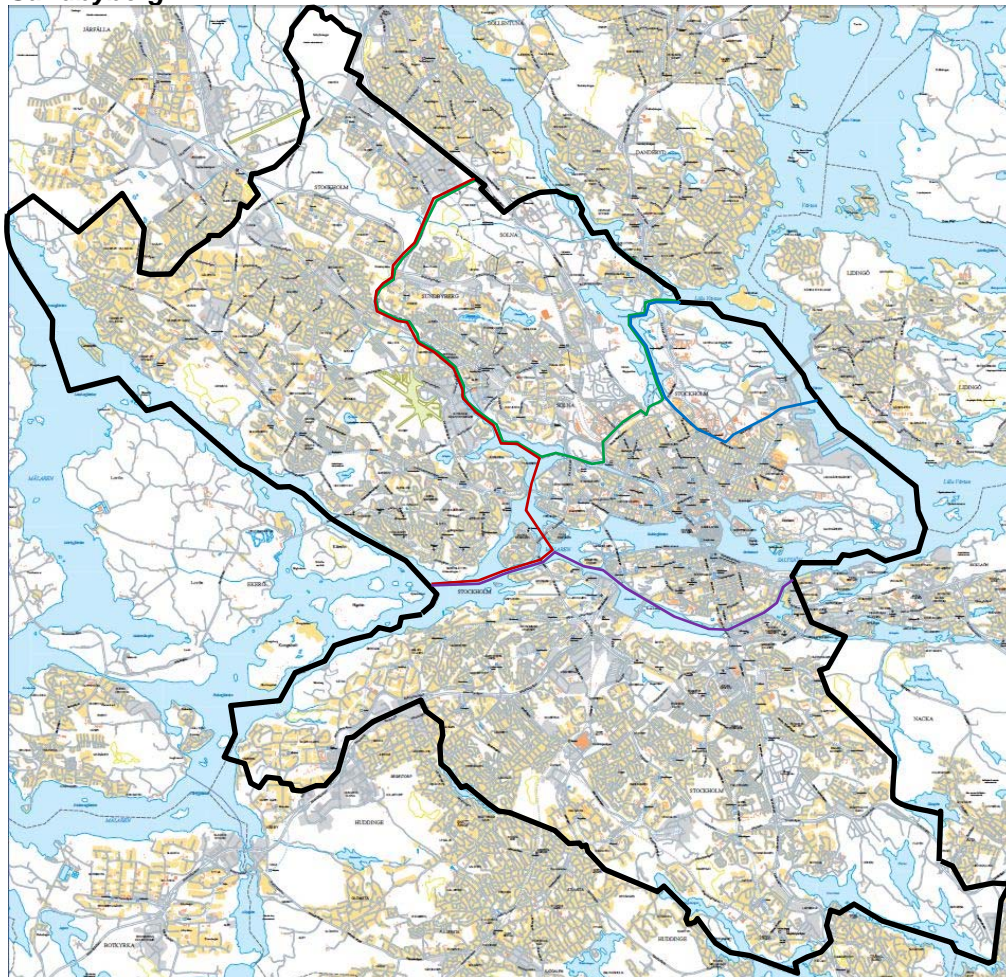
Kartläggningen av de statliga myndigheternas lokalisering omfattar hela Stockholm, Solna och Sundbyberg. Uppdelningen av centrala Stockholm är densamma som i föregående analys.

Karta över Stockholms centrala delar

- - - - - Gräns för Stockholm innanför tullarna
- - - - - Gräns mellan det yttre området och mellanområdet
- Gräns mellan det inre området och mellanområdet

Även området Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg har samma avgränsningar som i föregående analys.

Karta över Stockholm med uppdelning mellan olika områden samt Solna och Sundbyberg

- Stockholm, Solna och Sundbyberg
- Solna och Sundbyberg
- Stockholm utanför tullarna, nordvästra området
- Stockholm utanför tullarna, norra området
- Stockholm utanför tullarna, södra området

ESV har gjort analysen på det underlag som fanns tillgängligt i början av 2018, om inte annat anges. Analysen gäller i första hand för situationen 2016 och 2017 men även en framåtblick till 2019. I analysen har värdetidpunkten den 1 december använts för respektive år.

Samtliga statliga myndigheters lokaler inom området ingår i kartläggningen, med vissa undantag. För Försvarmaktens lokaler finns knapphändiga uppgifter. Det finns även ofullständiga uppgifter för Statens fastighetsverk och andra myndigheter som disponerar lokaler i byggnader som myndigheterna själva förvaltar. Vidare finns inte uppgifter om de lokaler som Riksdagsförvaltningen och Riksbanken disponerar.

I analysen har all area inkluderats oavsett om den ligger ovan eller under mark. De redovisade hyrorna inkluderar alla de hyreskomponenter som är kända, förutom hyrestillägg för fastighetsskatt. Det innebär att driftskostnader för värme, vatten och avlopp ingår i varierande grad. I vissa fall ingår även tillägg för ombyggnader när de regleras genom hyran. Vidare redovisas hyran per kvadratmeter och förändringen mellan åren. Uppgifterna gäller de lokaler som myndigheten själv disponerar. Lokaler som myndigheterna hyr in och sedan hyr ut till annan statlig verksamhet redovisas för den myndighet som disponerar lokalerna, medan lokalerna som hyrs ut till privat verksamhet inte ingår.

I bilaga 1 redovisas myndigheternas lokaler per område.

Vid arbetet med denna analys har också några mindre fel upptäckts i föregående års analys. Felen finns i Bilaga 1 Redovisning av myndigheternas lokaler 2015 och 2016. Korrigerade värden redovisas i bilaga 2 till denna analys.

3 Förändringar i myndigheternas lokal-försörjning mellan 2016 och 2017

Kartläggningen visar att den hyrda lokalarean ökat något inom hela området. I området Stockholm innanför tullarna har lokalarean dock minskat. Det är i första hand i det inre delområdet som minskningen skett. Ökningen beror i stället huvudsakligen på ökade lokaler för Karolinska institutet i Solna och Kungliga Tekniska högskolan i det norra delområdet. Dessa lokalökningar tillsammans med några nytecknade avtal för Polismyndigheten förklarar huvudsakligen också de högre hyrorna i området Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg.

3.1 Jämförelse mellan 2016 och 2017

Hyra, lokalarea och hyra per m² i olika områden samt förändring mellan åren för statliga myndigheter i Stockholm, Solna och Sundbyberg

Grupp	2016			2017			Procentuell ändring		
	Hyra mnkr	Area 1000 m ²	Hyra/m ² kr	Hyra mnkr	Area 1000 m ²	Hyra/m ² kr	Hyra	Area	Hyra/m ²
Stockholm	4 310	1 881	2 292	4 445	1 890	2 352	3,1	0,5	2,6
-innanför tullarna	2 823	1 137	2 484	2 876	1 130	2 545	1,9	-0,5	2,4
-inre område	771	234	3 287	765	230	3 334	-0,7	-2,1	1,4
-mellanområde	1 088	436	2 496	1 116	436	2 560	2,5	0,0	2,5
-yttre område	964	466	2 068	995	465	2 141	3,2	-0,2	3,5
-utanför tullarna	1 487	744	1 999	1 569	760	2 065	5,5	2,1	3,3
-södra området	208	112	1 854	216	110	1 960	3,9	-1,7	5,7
-nordvästra området	154	82	1 879	163	83	1 961	5,4	1,0	4,3
-norra området	1 125	550	2 046	1 191	567	2 100	5,8	3,1	2,7
Solna, Sundbyberg	1 125	515	2 187	1 224	530	2 310	8,8	2,9	5,7
Summa utanför tullarna	2 612	1 259	2 075	2 793	1 290	2 166	6,9	2,5	4,3
Totalt	5 435	2 395	2 269	5 669	2 420	2 343	4,3	1,0	3,2

I Stockholm innanför tullarna har lokalarean minskat med 6 000 m². Samtidigt har hyrorna ökat med 53 miljoner kronor och i genomsnitt med 61 kronor per m². Det är framför allt i det yttre området och i mellanområdet som hyreskostnaderna ökat medan de däremot minskat något i det inre området. Det är i första hand i det inre området som arean minskat medan den endast förändrats marginellt i övriga delområden. Minskningen av lokalarean i det inre området beror främst på att Statens fastighetsverk, Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande samt Statens servicecenter har flyttat till mer perifera delområden. Deras flytt bidrar också starkt till minskningen av hyrorna i delområdet, som annars i stället skulle ha ökat.

I övriga delområden är bilden mer splittrad med myndigheter som ökat sina lokaler samtidigt som andra minskat sina lokaler. Diskrimineringsombudsmannen och Upphandlingsmyndigheten har bidragit till minskningen genom flytten till Solna. Även

Polismyndigheten, Arbetsförmedlingen, Tullverket och Nationalmuseum har minskat sina lokaler i dessa delområden. Samtidigt är det flera myndigheter som ökat sina lokaler. Bland annat Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Statens servicecenter och Statens fastighetsverk som flyttat från det inre området. Även Statskontoret har tillfälligt ökat sina lokaler i samband med flytt inom det mellersta området.

I Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg har lokalarean ökat med 31 000 m². Samtidigt har hyrorna ökat med i genomsnitt 90 kronor per m² eller sammantaget 180 miljoner kronor. Det är i huvudsak i Solna och Sundbyberg samt i Stockholms norra delområde som både hyrorna och lokalarean ökat. Det är också området Solna och Sundbyberg som uppvisar den högsta höjningen av den genomsnittliga hyran med 124 kronor per m².

Den ökade lokalarean förklaras till stor del av ökade lokaler för Karolinska institutet i Solna om 14 579 m² och Kungliga Tekniska högskolan om 18 666 m², huvudsakligen i det norra delområdet. Dessa lokalökningar förklarar också en stor del de ökade hyrorna och bidrar också till de ökade hyrorna per m² inom hela området. Inom det södra delområdet förklaras de högre hyrorna till stor del av ett förlängt avtal för Polismyndighetens lokaler i Västberga. I det nordvästra delområdet förklaras de högre hyrorna till stor del av ett nytt hyresavtal för Polismyndigheten i Vällingby.

Andel hyra och lokalarea i olika områden samt förändringen mellan åren för statliga myndigheter i Stockholm, Solna och Sundbyberg

Grupp	2016 Procent		2017 Procent		Ändring i procentenheter	
	Hyra andel	Area andel	Hyra andel	Area andel	Hyra	Area
Stockholm	79,3	78,5	78,4	78,1	-0,9	-0,4
-innanför tullarna	51,9	47,5	50,7	46,7	-1,2	-0,7
-inre område	14,2	9,8	13,5	9,5	-0,7	-0,3
-mellanområde	20,0	18,2	19,7	18,0	-0,3	-0,2
-yttre område	17,7	19,5	17,6	19,2	-0,2	-0,2
-utanför tullarna	27,4	31,1	27,7	31,4	0,3	0,3
-södra området	3,8	4,7	3,8	4,5	0,0	-0,1
-nordvästra området	2,8	3,4	2,9	3,4	0,0	0,0
-norra området	20,7	23,0	21,0	23,4	0,3	0,5
Solna, Sundbyberg	20,7	21,5	21,6	21,9	0,9	0,4
Summa utanför tullarna	48,1	52,5	49,3	53,3	1,2	0,7
Totalt	100,0	100,0	100,0	100,0		

Av tabellen framgår att mindre än hälften av lokalerna som de statliga myndigheterna hyr är lokaliserade till Stockholm innanför tullarna och drygt 30 procent är lokaliserade till Stockholm utanför tullarna. Resterande lokaler är lokaliserade till Solna och Sundbyberg. Andelen lokaler i Stockholm innanför tullarna har minskat sedan 2016, medan lokalerna både i Stockholm utanför tullarna samt i Solna och Sundbyberg har ökat. Huvuddelen av lokalerna som hyrs utanför tullarna finns i det

norra delområdet samt i Solna och Sundbyberg. Det beror på att flera stora universitet är lokaliserade i dessa områden. Det är också de som i första hand bidrar till den ökade andelen lokaler i dessa områden.

Av de lokaler som statliga myndigheter hyr i det inre delområdet per december 2017 disponeras 67 procent av Regeringskansliet, 8 procent av statliga museer och 25 procent av övriga statliga myndigheter. I mellanområdet disponerar de rättsvårdande myndigheterna 38 procent av lokalerna i december 2017.

3.2 Större förändringar mellan 2016 och 2017

I nedanstående förteckning redovisas de myndigheter som uppvisar en förändring av lokalarean som överstiger 1 000 m²:

- Arbetsförmedlingen har minskat sina lokaler med totalt 1 157 m². Myndigheten har lämnat lokaler om 1 912 m² på Tjärhovsgatan och samtidigt utökat sina lokaler med 641 m² i Globenområdet och 114 m² i Skärholmen.
- Statens fastighetsverk har minskat sina lokaler med totalt 3 028 m². Myndigheten har lämnat sina lokaler om 1 380 m² på Jakobsgatan och 360 m² på Skeppsbron. Samtidigt har myndigheten hyrt nya lokaler om 4 768 m² på S:t Paulsgatan. Detta ger sannolikt en något skev bild av myndighetens lokalförändringar då de även lämnar lokaler i en av myndigheten förvaltad byggnad i Gamla stan. ESV har dock ingen uppgift om storleken på dessa lokaler.
- Karolinska institutet har ändrat flera förhyrningar i Solna och därigenom utökat sina lokaler med 14 579 m².
- Kungliga Tekniska högskolan har ökat sina lokaler med totalt 18 666 m², bland annat i Kista med 1 819 m² och inom KTH-området med 16 852 m² genom flera nyförhyrningar.
- Lantmäteriet har lämnat sina lokaler om 2 374 m² i Marievik.
- Nationalmuseum har minskat sina lokaler med totalt 5 477 m². Lokalerna har minskats med 4 692 m² då Stiftelsen Prins Eugens Waldemarsudde på Södra Djurgården har avknoppats från museet. Vidare har museet avvecklat en lokal om 785 m² på Fredsgatan 12.
- Polismyndigheten har minskat sina lokaler med totalt 5 370 m². Den största förändringen är att lokaler om 6 300 m² har avvecklats vid Sörentorp i Solna. Övriga lokaler i Solna har samtidigt ökat med 657 m². I Stockholm har myndigheten bland annat ökat sina lokaler i Vällingby med 1 600 m² och samtidigt minskat sina lokaler i kvarteret Klamparen på Kungsholmen med 1 188 m².
- Statskontoret har ökat sina lokaler med totalt 1 974 m². Från 2017-07-01 har myndigheten hyrt nya lokaler på Torsgatan om sammanlagt 2 941 m² varav myndigheten själv disponerade 2 004 m² vid mättidpunkten. Samtidigt har huvuddelen av tidigare lokaler om 2 648 m² på Fleminggatan avvecklats först

2017-12-31. Det innebär att myndigheten disponerade dubbla lokaler vid mättidpunkten.

- Svenska Kraftnät har utökat sina lokaler på Sturegatan i Sundbyberg med 1 500 m².
- Trafikverket har minskat sina lokaler med totalt 2 018 m². Det har huvudsakligen skett genom att flera förhyrningar om sammanlagt 2 610 m² på Stormbyvägen i Spånga har avvecklats. Samtidigt har myndigheten hyrt in nya lokaler om 417 m² i Solna samt nya lokaler om 220 m² på Riddarholmen i Stockholm.
- Tullverket har minskat sina lokaler med 2 760 m² på Tegeluddsvägen i Stockholm.

Av den totala ökningen av arean med 24 700 m² så förklaras cirka 78 procent av ovanstående förändringar. I några fall kan ökningarna bero på att avtal för nya lokaler lämnats till ESV medan uppgifter om de lokaler som ska avvecklas ännu inte lämnats till ESV.

4 Flera myndigheter kommer att förändra sina lokaler till 2019

De uppgifter ESV hade tillgång till i januari 2018 indikerade att den förhyrda lokalarean inom hela området kommer att öka med drygt 2 procent fram till slutet av 2019. Om man även beaktar de lokaler som Arbetsförmedlingen och Naturvårdsverket sannolikt kommer att avveckla så kan lokalarean i stället beräknas öka med 0,6 procent. Lokalarean i Stockholm innanför tullarna beräknas dock fortsätta att minska inom samtliga delområden.

4.1 Förutsättningar

Hyrorna är beräknade med förutsättningen att konsumentprisindex ökar med 2 procent per år från januari 2018¹. Uppgifterna ska närmast ses som en indikation på utvecklingen. I vissa fall kan avtal för nya lokaler ha tecknats utan att ESV ännu fått kännedom om vilka lokaler myndigheten lämnar i samband med flytt. Sannolikt har också uppgifter om ytterligare förändringar kommit in till ESV efter det att underlaget togs fram. ESV har dock inte beaktat dessa uppgifter i underlaget.

4.2 Jämförelse mellan 2017 och 2019

Hyra, lokalarea och hyra per m² i olika områden och kända förändringar mellan åren för statliga myndigheter i Stockholm, Solna och Sundbyberg

Grupp	2017			Konsekvens av kända förändringar t.o.m. 2019			Procentuell ändring		
	Hyra mnkr	Area 1000 m ²	Hyra/m ² kr	Hyra mnkr	Area 1000 m ²	Hyra/m ² kr	Hyra	Area	Hyra/m ²
Stockholm	4 445	1 890	2 352	4 674	1 905	2 453	5,2	0,8	4,3
-innanför tullarna	2 876	1 130	2 545	2 965	1 116	2 657	3,1	-1,3	4,4
-inre område	765	230	3 334	799	227	3 523	4,4	-1,2	5,7
-mellanområde	1 116	436	2 560	1 154	431	2 674	3,4	-1,0	4,5
-yttre område	995	465	2 141	1 013	458	2 212	1,8	-1,5	3,3
-utanför tullarna	1 569	760	2 065	1 709	789	2 165	8,9	3,9	4,9
-södra området	216	110	1 960	242	120	2 024	12,4	8,9	3,2
-nordvästra området	163	83	1 961	209	97	2 170	28,9	16,4	10,7
-norra området	1 191	567	2 100	1 257	573	2 194	5,6	1,1	4,5
Solna, Sundbyberg	1 224	530	2 310	1 458	563	2 591	19,2	6,3	12,1
Summa utanför tullarna	2 793	1 290	2 166	3 167	1 352	2 342	13,4	4,9	8,2
Summa	5 669	2 420	2 343	6 132	2 468	2 485	8,2	2,0	6,1

Inom området Stockholm innanför tullarna bedöms lokalarean minska med 14 000 m². Minskningen sker inom alla tre delområden men är störst inom det yttre delområdet, vilket främst beror på att Polismyndigheten lämnar sin förhyrning om cirka 4 500 m² på Lilla Essingen. Samtidigt bedöms hyreskostnaderna inom området

¹ Beräkningarna baseras på Riksbankens långsiktiga mål att inflationen ska ligga på 2 procent. Kortsiktigt kan dock inflation antas bli högre.

öka med 89 miljoner kronor. Ökningen sker inom alla delområden men främst i mellanområdet. Hyresnivån per m² ökar dock främst inom det inre delområdet, med cirka 6 procent.

Inom Stockholm utanför tullarna bedöms lokalarean öka med 29 000 m². Ökningen sker inom alla delområden men främst i det nordvästra delområdet. Den stora ökningen av lokalarean inom delområdet beror främst på Polismyndighetens förhyrning av nya lokaler om 11 700 m² på Rinkebyplan. Samtidigt bedöms hyreskostnaderna inom hela området öka med 140 miljoner kronor. Ökningen sker inom alla delområden men främst i det norra delområdet. Hyresnivån per m² ökar dock främst i det nordvästra delområdet, med cirka 11 procent.

Inom Solna och Sundbyberg bedöms lokalarean öka med 33 000 m² samtidig som hyreskostnaderna ökar med 235 miljoner kronor. Hyresnivån per kvadratmeter bedöms höjas kraftigt inom området, med cirka 12 procent. Lokalökningen beror till mycket stor del på att Arbetsförmedlingen flyttar till området och att Karolinska institutet utökar sina lokaler inom området.

Andel hyra och lokalarea i olika områden och kända förändringar mellan åren för statliga myndigheter i Stockholm, Solna och Sundbyberg

Grupp	2017 Procent		2019 Procent		Ändring i procentenheter	
	Hyra andel	Area andel	Hyra andel	Area andel	Hyra	Area
Stockholm	78,4	78,1	76,2	77,2	-2,2	-0,9
-innanför tullarna	50,7	46,7	48,4	45,2	-2,4	-1,5
-inre område	13,5	9,5	13,0	9,2	-0,5	-0,3
-mellanområde	19,7	18,0	18,8	17,5	-0,9	-0,5
-yttre område	17,6	19,2	16,5	18,6	-1,0	-0,7
-utanför tullarna	27,7	31,4	27,9	32,0	0,2	0,6
-södra området	3,8	4,5	4,0	4,9	0,1	0,3
-nordvästra området	2,9	3,4	3,4	3,9	0,5	0,5
-norra området	21,0	23,4	20,5	23,2	-0,5	-0,2
Solna, Sundbyberg	21,6	21,9	23,8	22,8	2,2	0,9
Summa utanför tullarna	49,3	53,3	51,6	54,8	2,4	1,5
Summa	100,0	100,0	100,0	100,0		

Av tabellen framgår att andelen lokaler inom Stockholm innanför tullarna bedöms fortsätta att minska. Andelen lokaler ökar både inom Stockholm utanför tullarna samt i Solna och Sundbyberg.

4.3 Större förändringar mellan 2017 och 2019

I nedanstående förteckning redovisas de myndigheter som kommer att förändra lokalarean för hela området med mer än 1 000 m², enligt de uppgifter ESV har kunskap om:

- Arbetsförmedlingen ökar sina lokaler med 19 839 m² i Solna. Myndigheten har ännu inte inkommit till ESV med uppsägningar av befintliga lokaler. ESV

bedömer att de lokaler som kan komma att avvecklas omfattar en area om cirka 23 000 m². Bedömningen är dock osäker.

- Statens fastighetsverk minskar sina lokaler i Gamla stan med 1 304 m². Dessa lokaler har dock redan tidigare ersatts av nya lokaler på S:t Paulsgatan i Stockholm.
- Försvarshögskolan utökar sina lokaler med 2 333 m² på Drottning Kristinas väg i Stockholm. Om den nya förhyrningen ersätter några tidigare lokaler är inte känt.
- Försäkringskassan utökar sina lokaler i Globenområdet med 1 685 m².
- Karolinska institutet ökar sina lokaler med totalt 11 788 m². Ökningen beror i första hand på en stor förhyrning om 44 000 m² på Solnavägen 9. Under perioden lämnar institutet också flera andra lokaler i Solna.
- Kriminalvården ökar sina lokaler med 3 283 m² genom förhyrning av lokaler på Råsundavägen i Solna för transporttjänsten.
- Kungliga tekniska högskolan minskar sina lokaler med 2 135 m² vilket i huvudsak beror på att en förhyrning på Drottning Kristinas väg 30 minskas med 2 155 m².
- Migrationsverket minskar sina lokaler med totalt 1 856 m². Minskningen beror på myndigheten lämnar 10 741 m² lokaler på Pyramidvägen i Solna och lokaler om 8 911 m² på Rissneleden i Sundbyberg. Samtidigt har myndigheten hyrt in nya lokaler om 17 796 m² på Järnvägsgatan i Sundbyberg.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor avvecklar sina lokaler om 1 615 m² på Magnus Ladulåsgatan i Stockholm, efter regeringens beslut att myndigheten ska omlokaliseras till Växjö.
- Naturvårdsverket ökar sina lokaler med 8 270 m² i södra Hammarbyhamnen i Stockholm. Myndigheten har ännu inte inkommit till ESV med någon uppsägning av befintliga lokaler om 12 620 m² på Vallhallavägen i Stockholm. Av dessa lokaler disponerar Naturvårdsverket själv 12 265 m².
- Polismyndigheten utökar sina lokaler med totalt 11 934 m². Bland annat utökas lokalerna för Polishögskolan i Ulriksdal med 6 300 m² och lokalerna för Region Stockholm och Gotland på Rinkebyplan med 11 703 m². Samtidigt avvecklas flera mindre förhyrningar vid Brommaplan och i Kista samt en större förhyrning om 4 529 m² på Lilla Essingen.
- Riksgäldskontoret minskar sina lokaler med 1 660 m². Myndigheten har flyttat från lokaler om 4 600 m² på Jakobsbergsgatan till lokaler om 2 940 m² på Olof Palmes gata.
- Statskontoret har minskat sina lokaler med totalt 2 264 m². I första hand beror minskningen på att tidigare lokaler om 2 618 m² på Fleminggatan nu har avvecklats. Samtidigt har de delar av de nya lokalerna på Torsgatan som hyrts ut i andra hand återgått till Statskontoret vilket ökar lokalarean med 354 m².
- Stockholms universitet utökar sina lokaler med 5 591 m². Utökningen sker dels genom en förhyrning om 248 m² lokaler på Tryckerigatan på Riddarholmen och

dels genom flera förhyrningar om 5 343 m² på Svante Arrhenius väg inom universitetsområdet.

- Transportstyrelsen har minskat sina lokaler med totalt 3 426 m². Minskningen beror på att myndigheten avvecklat lokalerna på Sundbybergsvägen och Terminalvägen i Solna om sammanlagt 6 900 m² och i stället hyrt in lokaler om 3 474 m² på Isafjordsgatan i Kista.

Enligt de uppgifter ESV har tillgång till kommer myndigheterna att öka sina lokaler med 48 000 m² som huvudsakligen kan förklaras med ovanstående förändringar. I några fall kan ökningarna bero på att avtal för nya lokaler lämnats till ESV medan uppgifter om de lokaler som ska avvecklas ännu inte lämnats in till ESV. Det gäller till exempel Arbetsförmedlingen och Naturvårdsverket.

Skolverket har tecknat avtal för sammanlagt 13 816 m² nya lokaler i Solna från preliminärt hösten 2019. Dessa lokaler har inte beaktats i underlaget för denna uppföljning eftersom avtalen inte blev tillgängliga för ESV före maj 2018. Med förutsättningen att samtliga nuvarande lokaler lämnas vid inflyttningen i Solna så kommer lokalerna i Stockholm innanför tullarna att minska med 12 612 m². Inspektionen för strategiska produkter har tecknat avtal för nya lokaler om 1 427 m² i Solna från hösten 2018. Myndigheten lämnar då lokaler om 918 m² i Kista. Inte heller dessa uppgifter är beaktade i underlaget för denna uppföljning då uppgifterna blev tillgängliga för ESV först i april 2018.

5 Några myndigheter har eller kommer att ändra sin lokalisering

Fyra myndigheter har flyttat till ett mindre centralt område inom Stockholm, Solna och Sundbyberg men ingen myndighet har flyttat till ett mer centralt område. Fem myndigheter har flyttat inom samma eller motsvarande område som tidigare. Ytterligare tre myndigheter planerar att fram till 2019 flytta till ett mindre centralt område inom Stockholm, Solna och Sundbyberg. För många myndigheter som helt eller delvis ska utlokaliseras efter regeringsbeslut saknas uppgifter om vilka lokaler som lämnas i Stockholmsområdet.

5.1 Förutsättningar

Sedan 2017 års analys har ytterligare ett antal myndigheter förändrat sin lokalisering. I detta kapitel redogör vi för de myndigheter som tillkommit sedan föregående års kartläggning. Vi har också inkluderat de myndigheter som i den förra rapporten redovisades under rubriken Myndigheter som kommer att förändra sin lokalisering. Myndigheter som endast omlokaliserar mindre delar av sin verksamhet har dock inte beaktats. Förändringar av lokalarea avser ibland även skillnaden mellan 2017 och 2018. I flera fall har vi även beaktat information som inkommit fram till juni 2018.

5.2 Myndigheter som har flyttat till ett mindre centralt område

- Myndigheten för familjerätt och föräldraskap har flyttat från lokaler om 346 m² på Vasagatan i det inre området till lokaler om 422 m² i det mellersta området. Senare har regeringen beslutat om utlokalisering av verksamheten (se avsnitt 5.6).
- Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser har flyttat sin verksamhet i Stockholm från lokaler om 464 m² på Regeringsgatan i det inre området till lokaler om 344 m² på Torsgatan i det mellersta området.
- Statens fastighetsverk har lämnat lokaler om 1 380 m² på Jakobsgränd i det inre området samt lokaler om 360 m² på Skeppsbron och 693 m² på Packhusgränd, båda i det mellersta området. Sannolikt har dock betydligt mer lokaler lämnats i en av myndigheten själv förvaltat byggnad i Gamla stan inom det mellersta området. Myndigheten har sedan flyttat till lokaler om 4 768 m² på S:t Paulsgatan i det yttre området.
- Statens servicecenter har flyttat från lokaler om 1 138 m² på Drottninggatan i det inre området till lokaler om 1 432 m² på S:t Paulsgatan i det yttre området.

5.3 Myndigheter som har flyttat till ett mer centralt område

Inga myndigheter har flyttat till ett mer centralt område enligt de uppgifter ESV har tillgång till.

5.4 Myndigheter som har flyttat utan att lokaliseringen bedöms vara mer eller mindre central

- Myndigheten för kulturanalys har flyttat från lokaler om 202 m² på Fleminggatan till lokaler om 275 m² på Torsgatan i det mellersta området. Senare har regeringen beslutat om utlokalisering av verksamheten (se avsnitt 5.6).
- Riksgäldskontoret har flyttat från lokaler om 4 600 m² på Jakobsbergsgatan till lokaler om 2 940 m² på Olof Palmes gata i det inre området. De nya lokalerna är dock mindre centralt lokaliserade inom det inre området.
- Svenska institutet för europapolitiska studier har flyttat från lokaler om 316 m² på Fleminggatan till lokaler om 244 m² på Torsgatan inom det mellersta området
- Statskontoret har flyttat från lokaler om 2 648 m² på Fleminggatan till lokaler om 2 358 m² på Torsgatan i det mellersta området. Lokalarean kommer att förändras ytterligare genom flera andrahandsuthyrningar till mindre myndigheter.
- Transportstyrelsen har under våren 2018 flyttat till nya lokaler om 3 474 m² på Isafjordsgatan i Kista inom det nordvästra området. Myndigheten har samtidigt lämnat lokaler om 6 900 m² på Sundbybergsvägen och Terminalvägen i Solna.

5.5 Myndigheter som kommer att förändra sin lokalisering

- Arbetsförmedlingen kommer under våren 2019 att flytta till nya lokaler om 19 911 m² på Tritonvägen i Solna. Exakt vilka lokaler som kommer att lämnas är oklart. De kan möjligen uppskattas till cirka 23 500 m² som ligger inom det yttre området.
- Naturvårdsverket kommer under våren 2019 att flytta till lokaler om 8 270 m² på Virkesvägen i det södra området. Sannolikt lämnas samtliga lokaler om 12 265 m² på Valhallavägen i det yttre området.
- Inspektionen för strategiska produkter kommer under hösten 2018 att flytta till nya lokaler om 1 427 m² på Vretenvägen i Solna. I samband med detta lämnas lokaler om 918 m² Gullfossvägen i Kista inom det nordvästra området.
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap kommer under sommaren 2019 att flytta till nya lokaler om 7 880 m² på Terminalvägen i Solna. Samtidigt lämnas lokaler om 5 187 m² på Fleminggatan inom det mellersta området.
- Skolverket kommer under hösten 2019 att flytta till lokaler om 13 816 m² på Svetsarvägen i Solna. Om samtliga lokaler i Stockholm lämnas så omfattar de sammanlagt 12 612 m² varav huvuddelen ligger på Fleminggatan i det mellersta området.

5.6 Myndigheter som har eller ska utlokaliseras efter regeringsbeslut

Regeringen har vid flera tillfällen de sista åren fattat beslut om utlokalisering av statlig verksamhet från Stockholmsområdet. Hur stora lokaler som kommer att avvecklas i Stockholm och Solna i samband med att nedanstående myndigheter, helt eller

delvis, utlokaliseras är svårt att ange i dagsläget. Om Sida avvecklar samtliga lokaler så kan minskningen av de statliga myndigheternas lokaler i Stockholm och Solna uppskattas till minst 26 000 m² men förmodligen blir effekten större. Det är vidare oklart vilken minskning av lokalarean som Statistiska centralbyråns utflyttning till Örebro och Strålskyddsmyndighetens utflyttning till Katrineholm innebär.

5.6.1 Omlokaliseringar beslutade fram till och med 2017

Dessa omlokaliseringar baseras på flera olika beslut och i flera fall har också lokalerna i Stockholm redan sagts upp för avflyttning och nya lokaler anskaffats:

- E-hälsomyndigheten disponerar lokaler om 2 378 m² på S.t Eriksgatan i Stockholm med en hyrestid till 2020-05-31. Myndigheten disponerar för närvarande 1 929 m² lokaler i Kalmar som utökas med ytterligare 248 m² från 2018-07-01.
- Fastighetsmäklarinspektionen disponerade tidigare 439 m² lokaler på Fleminggatan i Stockholm som avvecklades 2017-12-31 i samband med att verksamheten flyttade till Karlstad, där myndigheten nu disponerar 390 m² lokaler.
- Myndigheten för familjerätt och föräldraskap disponerar lokaler om 422 m² på Torsgatan i Stockholm som avvecklas 2018-08-31, i samband med att verksamheten ska omlokaliseras till Skellefteå senast 2018-09-01. ESV har för närvarande inga uppgifter om några nya lokaler i Skellefteå.
- Myndigheten för kulturanalys disponerar lokaler om 202 m² på Torsgatan i Stockholm som avvecklas 2018-10-31, i samband med att verksamheten ska omlokaliseras till Göteborg senast 2018-10-31. Enligt uppgift kommer myndigheten öka sina lokaler till 504 m² i Göteborg.
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor disponerar lokaler om 1 615 m² på Magnus Ladulåsgatan i Stockholm som avvecklas 2019-02-28, i samband med att verksamheten ska omlokaliseras till Växjö senast 2019-04-01. Myndigheten hyr redan idag lokaler om 360 m² i Växjö som kommer att utökas till 709 m² från hösten 2018.
- Polarforskningssekretariatet hyr 685 m² på Södra Djurgården av Sjöfartsverket. Hyrestiden gäller till 2020-06-30. ESV har ingen uppgift om att lokalerna har sagts upp. Enligt regeringsbeslut ska verksamheten i Stockholm omlokaliseras till Luleå senast 2019-06-30. ESV har inga uppgifter om nya lokaler i Luleå.
- Strålsäkerhetsmyndigheten disponerar 10 568 m² lokaler i Solna. Hyrestiden för huvuddelen av lokalerna gäller till 2023-05-31. ESV har inga uppgifter om att lokalerna i Solna kommer att minska. Enligt regeringsbeslut ska delar av verksamheten omlokaliseras till Katrineholm senast 2018-11-30. ESV har inga uppgifter om nya lokaler i Katrineholm.
- Statistiska centralbyrån disponerar 12 991 m² lokaler i Garnisonen. Från sommaren 2018 har myndigheten minskat sina lokaler med 1 311 m² som hyrts ut

i andra hand till Statens kulturråd. Hyrestiden för samtliga lokaler i Garnisonen gäller till 2020-06-30. Om ytterligare lokaler kommer att avvecklas i samband med att verksamhet flyttas till Örebro är inte känt.

- Svenska ESF-rådet hyr lokaler om 1 340 m² på Rosterigränd i Liljeholmsområdet. Hyrestiden för huvuddelen av lokalerna gäller till 2020-10-31. ESV har idag inga uppgifter om avveckling av lokaler i samband med att delar av verksamheten ska omlokaliseras till Gävle senast 2018-12-01. Myndigheten hyr lokaler om 2 816 m² i Gävle varav myndigheten själv disponerar 1 299 m². Lokaler om 413 m² hyrs ut till Tillväxtverket och från sommaren 2018 till årsskiftet 2018/2019 hyr myndigheten dessutom ut 1 104 m² lokaler till Myndigheten för arbetsmiljökunskap. Från kommande årsskifte ökar de lokaler som myndigheten disponerar i Gävle till 4 743 m², dels på grund av en ny lokal dels eftersom uthyrningen till Myndigheten för arbetsmiljökunskap upphör.
- Tillväxtverket disponerar 4 460 m² lokaler på Västgötagatan och Götgatan på Södermalm. Hyrestiden för huvuddelen av lokalerna gäller till 2021-09-30. ESV har inga uppgifter om att delar av nuvarande lokaler ska avvecklas när delar av verksamheten, motsvarande minst 20 årsarbetskrafter, ska omlokaliseras till Östersund senast 2018-12-01. Myndigheten hyr 1 937 m² lokaler i Östersund varav myndigheten själv disponerar 1 802 m² och 135 m² hyrs ut till Svenska ESF-rådet. Från december 2018 utökas de lokaler myndigheten disponerar till 2 152 m².
- Universitets- och högskolerådet disponerar 4 353 m² lokaler på Drottninggatan och Wallingatan på Norrmalm. Hyrestiderna varierar mellan olika avtal men för huvuddelen av lokalerna gäller hyrestiden till 2021-12-31. För resterande lokaler gäller hyrestiden till 2020-03-31 eller 2020-05-31. ESV har inga uppgifter om att några av lokalerna kommer att avvecklas i samband med att verksamhet motsvarande 15 årsarbetskrafter ska omlokaliseras till Visby senast 2018-09-01. Det finns heller inga uppgifter om nya lokaler i Visby.

5.6.2 Omlokaliseringar beslutade 2018

Regeringen fattade den 25 januari 2018 beslut om ytterligare utlokaliseringar från Stockholm till övriga landet. För de myndigheter som berörs av detta beslut har ESV fram till mitten av maj 2018 inga uppgifter om avvecklade lokaler eller nyförhyrningar som direkt kan kopplas till omlokaliseringsbeslutet. I vissa fall ska hela verksamheten omlokaliseras medan endast delar av verksamheten ska omlokaliseras i andra fall. De fall när verksamheter ska utökas har inte beaktas i detta avsnitt.

- Arbetsmiljöverket ska omlokalisera verksamhet till Mölndal motsvarande cirka 25 årsarbetsplatser senast 2019-05-31.

- Inspektionen för socialförsäkringen disponerar lokaler om 1 498 m² på Fleminggatan i Stockholm. Hyrestiden för samtliga lokaler gäller till 2022-06-30. Verksamheten som omfattar cirka 50–60 årsarbetskrafter ska omlokaliseras till Göteborg senast 2019-08-01.
- Kronofogdemyndigheten ska omlokalisera 15 årsarbetskrafter till Kristianstad, 10 årsarbetskrafter till Luleå och 10 årsarbetskrafter till Sundsvall senast 2019-01-31.
- Myndigheten för tillgängliga medier disponerar lokaler om 2 452 m² på Palmfeltsvägen i Globenområdet. Hyrestiden för samtliga lokaler gäller till 2019-12-31. Verksamheten som omfattar cirka 100 årsarbetskrafter ska omlokaliseras till Malmö senast 2019-12-31.
- Sida disponerar 16 565 m² lokaler på Vallhallavägen i Stockholm med en hyrestid till 2022-07-31. Verksamheten som omfattar cirka 500 arbetsplatser ska omlokaliseras till Botkyrka.
- Swedac disponerar idag lokaler om 1 000 m² på Gustavslundsvägen vid Alvik. Hyrestiden för lokalen gäller till 2020-04-30. Verksamheten i Stockholm som omfattar cirka 40 årsarbetskrafter ska omlokaliseras till Borås senast 2020-04-30.
- Tillväxtverket ska omlokalisera minst 10 årsarbetskrafter till Malmö senast 2019-03-01.
- Tullverket ska omlokalisera 30 årsarbetskrafter till Malmö senast 2019-01-31.

6 Fördelning av lokaler inom Stockholmsområdet mellan norr och söder

Inom Stockholms kommun är befolkningen relativt jämt fördelad mellan den norra och den södra delen. Samtidigt kan man konstatera att myndigheterna i Stockholm till en mycket stor del valt att lokalisera sig i den norra delen. Denna koncentration förstärks ytterligare om området utökas till att även omfatta Solna och Sundbyberg. Om området utökas till att omfatta hela länet är koncentrationen till den norra delen fortfarande stor men inte lika markant.

6.1 Förutsättningar

I detta kapitel gör vi en jämförelse mellan statlig närvaro i den norra och södra delen av Stockholmsområdet. Vidare jämför vi dessa uppgifter med befolkningen i respektive område per den 31 december 2016. Då ESV inte har uppgifter om antalet anställda för myndigheterna inom olika delar av Stockholms kommun har vi antagit att den förhyrda arean i stället kan representera den statliga närvaron. Även om antalet hyrda m² inte är ett lika bra måttvärde som antalet anställda så bedömer ESV ändå att det är ett tillräckligt bra underlag för att bedöma statlig närvaro. Fördelen med att titta på lokaliseringen av verksamheten är att inhyrning av lokaler är relativt långsiktig.

När det gäller avgränsningen mellan norr och söder i Stockholm har vi valt att lägga gränsen mellan Stockholms domkyrkodistrikt och Katarina distrikt vilket bedöms medföra att gränsen går mellan Gamla stan och Södermalm.

Det finns flera alternativa avgränsningar för vilket område analysen ska beakta. Ett alternativ kan vara Stockholms kommun, ett annat alternativ kan vara området Stockholm, Solna och Sundbyberg, ett tredje alternativ kan vara hela Stockholms län och ett fjärde alternativ kan vara Stockholms, Uppsala och Södermanlands län. I nedanstående tabeller har de tre första alternativen beaktats. Där har jämförelser också gjorts med befolkningen i motsvarande område. Procenttal inom () anger andelen av respektive undergrupp.

6.2 Stockholms kommun

Befolkningen inom detta område omfattar cirka 932 000² personer, varav cirka 455 000 (49 procent) bor norr om Slussen och cirka 477 000 (51 procent) bor söder om Slussen. Totalsiffran avviker något från den officiella befolkningsstatistiken³ för Stockholms kommun som är cirka 936 000 personer per den 31 december 2016.

² Källa SCB Folkmängd per distrikt 2016

³ Källa SCB Folkmängd i riket, län och kommunerna per 2016-12-31

Avvikelsen motsvarar cirka 0,4 procent och bedöms därmed som försumbar.
Avvikelsen kan bero på att distriktsindelningen inte helt följer kommungränserna.

Av nedanstående tabell framgår hur lokalerna kan delas upp mellan norr och söder.

Läge	2016		2017		2019	
	Area m ²	Andel %	Area m ²	Andel %	Area m ²	Andel %
Totalt	1 880 627	100,0	1 890 225	100,0	1 905 295	100,0
-Norr	1 733 752	92,2	1 740 390	92,1	1 747 265	91,7
-Söder	146 875	7,8	149 835	7,9	158 030	8,3
-Innanför tullarna	1 136 578	60,4 (100,0)	1 130 331	59,8 (100,0)	1 116 014	58,6 (100,0)
-Norr	1 101 620	58,6 (96,9)	1 090 480	57,7 (96,5)	1 077 747	56,6 (96,6)
-Söder	34 958	1,9 (3,1)	39 851	2,1 (3,5)	38 267	2,0 (3,4)
-Utanför tullarna	744 049	39,6 (100,0)	759 894	40,2 (100,0)	789 281	41,4 (100,0)
-Norr	632 132	33,6 (85,0)	649 910	34,4 (85,5)	669 518	35,1 (84,8)
-Söder	111 917	6,0 (15,0)	109 984	5,8 (14,5)	119 763	6,3 (15,2)

Om man beaktar samtliga statliga lokaler, som ESV har kännedom om, i Stockholms kommun 2016 kan man konstatera att den statliga verksamheten till en mycket stor del är lokaliserad till den norra kommundelen. Det beror till stor del på att lokalerna innanför tullarna är koncentrerade till norrsidan. Men även om lokalerna innanför tullarna exkluderas är återstående lokaler till övervägande del lokaliserad till den norra delen av kommunen.

Under 2017 minskade andelen lokaler i norr marginellt både totalt och innanför tullarna. Utanför tullarna ökade dock andelen lokaler på den norra sidan något.

Fram till 2019 beräknas andelen lokaler i norr minska både totalt och utanför tullarna. Innanför tullarna ökar dock andelen lokaler i norr marginellt. För 2019 finns det sannolikt en viss överskattning av de lokaler som myndigheterna disponerar. Avtal kan ha tecknats för nya lokaler utan att avtalet för nuvarande lokaler ännu sagt upp. Ett sådant fall är Naturvårdsverkets lokaler i Stockholm där tre avtal för nya lokaler om sammanlagt 8 270 m² tecknats i Södra Hammarbyhamnen i den södra kommunhalvan utanför tullarna. ESV har dock ingen uppgift om att avtalen för nuvarande lokaler om 12 265 m² på Gärdet, i den norra kommundelen innanför tullarna, sagts upp för avflyttning.

Samtidigt är drygt halva befolkningen i Stockholms kommun bosatt i den södra kommundelen. Det finns därmed en stor lokal skillnad mellan var människor bor och var myndigheterna valt att lokalisera sin verksamhet. Denna avgränsning till enbart Stockholms kommun är dock med största sannolikt alltför snäv då många arbetspendlar över kommungränserna.

6.3 Stockholm, Solna och Sundbyberg

Om området utökas med Solna och Sundbyberg så ökar befolkningen med knappt 126 000 personer. Uppgifter för Solna och Sundbyberg är till skillnad från uppgifterna för Stockholms kommun hämtade ur den officiella befolkningsstatistiken. Totalt blir då befolkningsunderlaget cirka 1 058 000 personer varav 581 000 (55 procent) bor i den norra delen och 477 000 (45 procent) bor i den södra delen.

Eftersom både Solna och Sundbyberg är belägna norr om Stockholm så påverkas inte myndigheternas lokaler i den södra delen av området och inte heller innanför tullarna.

Läge	2016		2017		2019	
	Area m ²	Andel %	Area m ²	Andel %	Area m ²	Andel %
Totalt	2 395 174	100,0	2 419 863	100,0	2 468 127	100,0
-Norr	2 248 299	93,9	2 270 028	93,8	2 310 097	93,6
-Söder	146 875	6,1	149 835	6,2	158 030	6,4
-Innanför tullarna	1 136 578	47,5 (100,0)	1 130 331	46,7 (100,0)	1 116 014	45,2 (100,0)
-Norr	1 101 620	46,0 (96,9)	1 090 480	45,1 (96,5)	1 077 747	43,7 (96,6)
-Söder	34 958	1,5 (3,1)	39 851	1,6 (3,5)	38 267	1,6 (3,4)
-Utanför tullarna	1 258 596	52,5 (100,0)	1 289 532	53,3 (100,0)	1 352 113	54,8 (100,0)
-Norr	1 146 679	47,9 (91,1)	1 179 548	48,7 (91,5)	1 232 350	49,9 (91,1)
-Söder	111 917	4,7 (8,9)	109 984	4,5 (8,5)	119 763	4,9 (8,9)

När området utökas med Solna och Sundbyberg förstärks givetvis bilden av en stark koncentration till den norra delen. Samtidigt ökade andelen av befolkningen i den norra delen vilket gör att förhållandet mellan var folk bor och var myndigheterna har sina lokaler inte förändras nämnvärt.

Under 2017 skedde samma utveckling som för Stockholms kommun.

Även fram till 2019 är utvecklingen densamma som för Stockholms kommun.

6.4 Stockholms län

Om området utökas till att omfatta hela länet så mer än fördubblas befolkningen till cirka 2 266 000 personer. Av dessa bor cirka 1 167 000 (51 procent) i den norra delen och cirka 1 099 000 (49 procent) i den södra delen. I detta sammanhang har Ekerö kommun placerats i den norra delen medan Värmdö kommun placerats i den södra delen.

När hela länet inkluderas påverkas både totalen för norr och söder men inte myndigheternas lokaler i områdena innanför och utanför tullarna.

Läge	2016		2017		2019	
	Area m ²	Andel %	Area m ²	Andel %	Area m ²	Andel %
Totalt	3 014 941	100,0	3 065 159	100,0	3 115 840	100,0
-Norr	2 522 375	83,7	2 539 928	82,9	2 577 691	82,7
-Söder	492 566	16,3	525 231	17,1	538 149	17,3
-Stockholm innanför tullarna	1 136 578	37,7	1 130 331	36,9	1 116 014	35,8
-Norr	1 101 620	36,5	1 090 480	35,6	1 077 747	34,6
-Söder	34 958	1,2	39 851	1,3	38 267	1,2
-Stockholm utanför tullarna, Solna och Sundbyberg	1 258 596	41,7	1 289 532	42,1	1 352 113	43,4
-Norr	1 146 679	38,0	1 179 548	38,5	1 232 350	39,6
-Söder	111 917	3,7	109 984	3,6	119 763	3,8
-Övriga länet	619 767	20,6 (100,0)	645 296	21,1 (100,0)	647 713	20,8 (100,0)
-Norr	274 076	9,1 (44,2)	269 900	8,8 (41,8)	267 594	8,6 (41,3)
-Söder	345 691	11,5 (55,8)	375,396	12,2 (58,2)	380 119	12,2 (58,7)

När området utökas till att omfatta hela Stockholms län förändras bilden något. Det beror på att andelen lokaler i det övriga länet (exklusive Stockholm, Solna och Sundbyberg) uppvisar en något avvikande bild där andelen lokaler är störst i den södra delen. Anledningen är lokalerna för Södertörns högskola, Kungliga Tekniska högskolan samt Karolinska institutet i framför allt Huddinge kommun. Totalt sett finns det fortfarande en stor övervikt för den norra sidan men den är något mindre markant.

Under 2017 och 2019 förstärks andelen lokaler i den södra delen av länet. I området Övriga länet är trenden än tydligare då de förhyrda lokalerna minskar något i den norra delen men ökar betydligt mer i den södra delen. Ökningen i den södra delen beror helt på utökade lokaler för universitets- och högskolesektorn. När Sida flyttar ut från Stockholm till Botkyrka så kommer trenden att förstärkas ytterligare.

ESV kan även konstatera att cirka 79 procent av statens lokaler i Stockholm län finns i Stockholm, Solna och Sundbyberg. Det är dock bara cirka 47 procent av länets befolkning som bor i dessa tre kommuner.

Bilaga 1 Redovisning av myndigheterna lokaler 2016 och 2017

I nedanstående tre tabeller har myndigheternas lokaler inom område Stockholm innanför tullarna fördelats på respektive område.

Det inre området inom Stockholm innanför tullarna

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Bokföringsnämnden	730	184	3 970	738	184	4 013	0
Datainspektionen	5 114	1 283	3 986	5 176	1 283	4 034	0
Energimarknadsinspektionen	1 320	349	3 783	1 336	349	3 828	0
Exportkreditnämnden	14 249	3 725	3 825	14 613	3 725	3 923	0
Fastighetsverk, Statens	10 900	3 250	3 354	6 400	1 870	3 422	-1 380
Finansinspektionen	26 978	6 774	3 983	27 915	6 774	4 121	9
Finanspolitiska rådet	494	136	3 633	494	136	3 633	0
Forskningsrådet för miljö, areella näringar & samhällsbyggande	3 876	1 267	3 060	0	0	0	-1 267
Historiska museer, Statens	0	2 174	0	0	2 174	0	0
Institutionsstyrelse, Statens	794	271	2 929	0	0	0	-271
Kammarkollegiet	13 957	5 177	2 696	14 188	5 177	2 741	0
Konjunkturinstitutet	4 975	1 517	3 280	4 984	1 517	3 285	0
Luffartsverket	6 782	1 418	4 783	5 462	993	5 500	-425
Länsstyrelsen i Stockholms län	28 703	8 400	3 417	29 117	8 400	3 466	0
Migrationsverket	255	50	5 101	258	50	5 153	0
Museer för världskultur, Statens	7 450	2 973	2 506	7 531	2 973	2 533	0
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	1 025	346	2 963				-346
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser	2 020	464	4 354	2 049	464	4 416	0
Nationalmuseum	8 824	14 308	617	6 324	13 523	468	-785
Polismyndigheten, Region Stockholm, Gotland	4 240	1 587	2 672	4 282	1 587	2 698	0
Polismyndigheten, Huvudkontoret	2 103	637	3 301	2 320	637	3 643	0
Regeringskansliet	533 842	153 798	3 471	538 102	153 798	3 499	0
Riksdagens ombudsmän	8 871	2 696	3 290	8 976	2 696	3 329	0
Riksgäldskontoret	17 692	4 600	3 846	17 873	4 600	3 885	0
Rättsmedicinalverket	2 787	705	3 953	6 143	1 410	4 357	705
Servicecenter, Statens	4 168	1 138	3 663	0	0	0	-1 138
Trafikverket	6 306	2 124	2 969	6 366	2 124	2 997	0
Trafikverket, Förarprovskontor	4 670	1 247	3 745	4 724	1 247	3 788	0
Transportstyrelsen	326	121	2 697	330	121	2 729	0
Verket för innovationssystem	18 907	3 861	4 897	19 198	3 861	4 972	0
Vetenskapsrådet	17 107	4 694	3 644	18 894	4 620	4 090	-74
Åklagarmyndigheten	11 307	3 223	3 508	11 432	3 223	3 547	0
Summa	770 772	234 497	3 287	765 226	229 516	3 334	-4 981

Mellanområdet inom Stockholm innanför tullarna

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Allmänna reklamationsnämnden	3 009	1 005	2 994	3 124	1 005	3 108	0
Arbetsdomstolen	4 393	1 664	2 640	4 444	1 664	2 671	0
Arbetsförmedlingen	14 919	4 096	3 642	16 349	4 096	3 991	0
Arbetsgivarverket	8 753	1 984	4 412	8 833	1 984	4 452	0
Barnombudsmannen	1 658	637	2 603	1 670	637	2 622	0
Bokföringsnämnden	9	7	1 236	9	7	1 245	0
Boverket	1 380	453	3 046	1 487	453	3 282	0
Brottsförebyggande rådet	8 649	2 726	3 173	9 122	2 938	3 105	212
Centrum för arkitektur och design, Statens	312	208	1 501	316	208	1 518	0
Diskrimineringsombudsmannen	12 027	2 888	4 164	0	0	0	-2 888
Domarnämnden	786	265	2 967	794	265	2 995	0
Domstolsverket	8 087	2 161	3 742	8 347	2 161	3 826	0
Ekobrottsmyndigheten	25 024	7 640	3 275	25 460	7 640	3 332	0
Ekonomistyrningsverket	12 815	3 633	3 527	13 126	3 633	3 613	0
Fastighetsmäklarinspektionen	1 117	439	2 544	1 185	439	2 700	0
Fastighetsverk, Statens	5 244	1 854	2 828	4 434	1 494	2 968	-360
Finansinspektionen	164	145	1 134	166	145	1 142	0
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	0	0	0	4 792	1 370	3 498	1 370
Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd	2 197	508	4 325	2 232	508	4 393	0
Forum för levande historia	4 878	1 739	2 805	5 065	1 739	2 913	0
Försvarshistoriska museer, Statens	16 938	9 070	1 868	17 185	9 070	1 895	0
Försäkringskassan	4 018	1 003	4 006	4 043	1 003	4 031	0
Geotekniska institut, Statens	445	156	2 850	450	156	2 883	0
Havs- och vattenmyndigheten	111	17	6 500	114	17	6 695	0
Historiska museer, Staten	24 302	19 071	1 274	24 548	19 071	1 287	0
Hovrätterna	46 937	16 650	2 819	44 671	16 695	2 676	45
Högsta domstolen	15 012	5 262	2 853	15 126	5 262	2 875	0
Högsta förvaltningsdomstolen	14 489	5 054	2 867	14 627	5 054	2 894	0
Inspektionen för socialförsäkringen	5 925	1 498	3 956	5 925	1 498	3 956	0
Justitiekanslern	5 558	1 786	3 112	5 626	1 786	3 150	0
Kammarkollegiet	208	160	1 300	210	160	1 315	0
Kammarrätter	28 712	9 903	2 899	30 031	10 279	2 922	376
Karolinska Institutet	2 590	1 632	1 587	2 619	1 632	1 605	0
Kommerskollegium	7 545	2 410	3 131	7 886	2 551	3 091	141
Konkurrensverket	13 546	3 707	3 654	13 578	3 706	3 664	-1
Konsumentverket	595	194	3 067	602	194	3 101	0
Kriminalvården, huvud och regionkontor, transporttjänst	2 457	671	3 661	2 500	678	3 687	7
Kriminalvården, Häkten	48 289	15 710	3 074	53 879	15 639	3 445	-71
Kungl. Tekniska högskolan	9	0	0	9	0	0	0
Kungliga biblioteket	74 824	33 377	2 242	77 481	33 377	2 321	0
Landshövdingens bostad i Stockholms län	3 464	1 405	2 465	3 493	1 405	2 486	0
Lantmäteriet	3 612	1 422	2 540	4 099	1 422	2 882	0
Länsstyrelsen i Stockholms län	237	211	1 122	240	211	1 136	0
Maritima museer, Statens	2 689	1 062	2 532	2 722	1 062	2 563	0
Medlingsinstitutet	875	312	2 804	884	312	2 834	0

Moderna museet	137	57	2 397	138	57	2 425	0
Musikverk, Statens	19 424	7 296	2 662	19 604	7 296	2 687	0
Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd	0	0	0	2 038	422	4 829	422
Myndigheten för kulturanalys	613	202	3 036	1 325	276	4 802	74
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	17 592	5 187	3 392	17 838	5 187	3 439	0
Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	3 211	882	3 640	3 524	882	3 996	0
Patent- och registreringsverket	28 838	13 198	2 185	29 258	13 198	2 217	0
Polismyndigheten, Region Stockholm, Gotland	160 099	76 354	2 097	162 595	75 166	2 163	-1 188
Polismyndigheten, Huvudkontoret	133 151	62 628	2 126	134 584	62 628	2 149	0
Regeringskansliet	21 238	7 591	2 798	21 453	7 591	2 826	0
Revisorsnämnden	2 833	971	2 918	2 843	971	2 928	0
Riksantikvarieämbetet	16 907	5 794	2 918	17 105	5 794	2 952	0
Riksrevisionen	20 624	6 172	3 341	20 860	6 172	3 380	0
Skatteverket	1 333	486	2 743	1 353	486	2 785	0
Skolverk, Statens	27 566	10 175	2 709	28 192	10 112	2 788	-63
Statistiska centralbyrån	31 144	14 302	2 178	31 497	14 302	2 202	0
Statskontoret	6 342	2 648	2 395	12 327	4 622	2 667	1 974
Stockholms konstnärliga högskola	4 904	1 961	2 501	5 458	1 961	2 783	0
Stockholms universitet	16 642	8 219	2 025	20 470	8 218	2 491	-1
Svenska Institutet	7 171	2 208	3 248	7 251	2 208	3 284	0
Svenska institutet för europapolitiska studier samt EU-information	765	316	2 422	1 987	575	3 456	259
Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	1 200	415	2 892	1 213	415	2 922	0
Säkerhetspolisen	2 394	1 022	2 342	2 394	1 022	2 342	0
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket	9 326	2 859	3 262	9 326	2 859	3 262	0
Tingsrätter	71 069	24 837	2 861	71 874	24 837	2 894	0
Trafikanalys	1 678	541	3 102	1 695	541	3 134	0
Trafikverket	620	152	4 079	1 294	372	3 477	220
Umeå universitet	556	148	3 754	564	148	3 812	0
Universitets- och högskolerådet	13 604	3 851	3 533	16 675	4 353	3 831	502
Upphandlingsmyndigheten	4 506	1 155	3 901	0	0	0	-1 155
Valmyndigheten	2 535	755	3 358	3 068	755	4 063	0
Vetenskapsrådet	1 307	392	3 335	1 323	392	3 374	0
Åklagarmyndigheten	20 113	7 381	2 725	21 006	7 381	2 846	0
Summa	1 088 249	435 950	2 496	1 115 630	435 825	2 560	-125

Det yttre området inom Stockholm innanför tullarna

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Arbetsförmedlingen	73 178	28 307	2 585	70 333	26 395	2 665	-1 912
Arbetsmiljöverket	18 042	9 323	1 935	19 299	9 513	2 029	190
Beredning för medicinsk och social utvärdering, Statens	3 922	1 280	3 064	5 090	1 582	3 217	302
Centrum för arkitektur och design, Statens	13 761	6 348	2 168	13 891	6 348	2 188	0
E-hälsomyndigheten	9 282	3 318	2 798	9 713	3 318	2 927	0
Elsäkerhetsverket	672	278	2 416	560	230	2 435	-48
Energimyndighet, Statens	4 397	1 776	2 476	5 299	1 776	2 983	0

Fastighetsverk, Statens	0	0	0	14 201	4 768	2 978	4 768
Fortifikationsverket	0	0	0	2 222	564	3 939	564
Försvarets materielverk	64 188	47 495	1 351	64 921	47 495	1 367	0
Försvarshistoriska museer, Statens	2 460	4 390	560	2 687	4 390	612	0
Försvarsmakten	85 861	41 000	2 094	86 843	41 000	2 118	0
Förvaltningsrätter	47 552	20 355	2 336	47 926	20 355	2 354	0
Haverikommission, Statens	2 016	827	2 438	2 343	889	2 636	62
Hovrätter	48	95	500	48	95	506	0
Hyses- och arrendenämnder	4 723	1 766	2 674	4 776	1 766	2 704	0
Högsta domstolen	66	123	533	66	123	539	0
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	1 010	215	4 698	1 010	215	4 698	0
Inspektionen för vård och omsorg	24 320	7 585	3 206	24 551	7 585	3 237	0
Institutet för språk och folkminnen	1 291	750	1 722	1 307	750	1 742	0
Institutionsstyrelsen, Huvudkontoret	6 116	2 394	2 555	6 274	2 394	2 621	0
Jordbruksverk, Statens	641	219	2 927	641	219	2 927	0
Karolinska Institutet	2 920	1 423	2 052	2 952	1 423	2 075	0
Konstnärsnämnden	5 244	1 597	3 284	5 244	1 597	3 284	0
Konstråd, Statens	1 964	1 111	1 767	2 567	1 111	2 310	0
Kriminalvården, frivård	10 626	3 821	2 781	10 818	3 821	2 831	0
Kulturråd, Statens	4 559	2 048	2 226	4 864	2 048	2 375	0
Kungl. Konsthögskolan	15 238	9 257	1 646	15 859	9 500	1 669	243
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	34 649	16 121	2 149	35 082	16 121	2 176	0
Maritima museer, Statens	44 738	18 465	2 423	44 679	18 465	2 420	0
Medieråd, Statens	1 362	503	2 707	1 446	503	2 874	0
Moderna museet	46 011	16 319	2 819	47 105	16 319	2 887	0
Museer för världskultur, Statens	23 740	14 575	1 629	25 097	14 575	1 772	0
Musikverk, Statens	960	600	1 599	971	600	1 618	0
Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor	5 050	1 615	3 127	5 208	1 615	3 225	0
Nationalmuseum	22 912	10 626	2 156	15 374	5 934	2 591	-4 692
Naturhistoriska riksmuseet	738	933	791	747	933	800	0
Naturvårdsverket	25 298	12 265	2 063	25 453	12 265	2 075	0
Pensionsmyndigheten	14 560	6 177	2 357	14 729	6 177	2 384	0
Polarforskningssekretariatet	1 706	1 305	1 307	1 724	1 305	1 321	0
Polismyndigheten, Region Stockholm, Gotland	45 563	23 013	1 980	45 860	23 013	1 993	0
Polismyndigheten, Huvudkontoret	9 873	5 842	1 690	9 987	5 842	1 709	0
Post- och telestyrelsen	16 947	6 106	2 775	17 123	6 106	2 804	0
Resurscenter Syn i Stockholm	8 086	2 992	2 703	8 391	2 992	2 805	0
Resurscenter tal/språk	9 140	4 405	2 075	9 239	4 405	2 097	0
Riksarkivet	35 460	27 660	1 282	35 639	27 660	1 288	0
Servicecenter, Statens	0	0	0	4 906	1 452	3 379	1 452
Sida	36 390	16 565	2 197	36 822	16 565	2 223	0
Sjöfartsverket	22	0	0	22	0	0	0
Skatteverket	4 598	1 500	3 065	4 650	1 500	3 100	0
Skogsstyrelsen	480	162	2 963	480	162	2 963	0
Skolinspektion, Statens	10 530	4 232	2 488	11 160	4 232	2 637	0
Skolverk, Statens	6 108	2 530	2 414	6 182	2 557	2 417	27
Socialstyrelsen	30 447	16 884	1 803	30 819	16 884	1 825	0
Specialpedagogiska skolmyndigheten	2 785	981	2 839	2 861	981	2 917	0

Specialskola för hörsel-skadade Manillaskolan	10 183	3 870	2 631	10 297	3 870	2 661	0
Stockholms konstnärliga högskola	31 233	13 349	2 340	32 084	13 620	2 356	271
Stockholms universitet	20 632	8 587	2 403	20 976	8 587	2 443	0
Sveriges geologiska undersökning	1 092	370	2 953	1 105	370	2 987	0
Sveriges meteorologiska- och hydrologiska institut	10	9	1 082	10	9	1 086	0
Tillväxtverket	14 117	4 439	3 180	14 922	4 460	3 346	21
Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	5 844	2 867	2 038	6 859	3 238	2 118	371
Trafikverket	3 648	1 507	1 757	2 578	1 507	1 711	0
Tullverket	28 041	18 677	1 501	30 247	15 917	1 900	-2 760
Universitetskanslersämbetet	8 099	2 979	2 719	8 193	2 979	2 750	0
Summa	964 151	466 131	2 068	995 333	464 990	2 141	-1 141

I nedanstående tabeller har myndigheternas lokaler inom området Stockholm utanför tullarna samt Solna och Sundbyberg fördelats på respektive område.

Det södra området inom Stockholm utanför tullarna

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Arbetsförmedlingen	22 604	9 359	2 415	24 869	10 114	2 459	755
Försäkringskassan	69 718	31 653	2 203	71 198	31 653	2 249	0
Historiska museer, Staten	1 490	1 426	1 045	1 508	1 426	1 057	0
Konstfack	39 323	21 558	1 824	39 964	21 558	1 854	0
Kriminalvården, huvud och regionkontor, transporttjänst	10 896	4 365	2 496	11 064	4 365	2 535	0
Kustbevakningen	4 622	1 769	2 613	4 753	1 769	2 687	0
Lantmäteriet	5 634	3 934	1 432	4 322	1 560	2 771	-2 374
Migrationsverket	1 121	510	2 198	941	335	2 810	-175
Migrationsverket, ersättning och boendekostnader	4 040	2 150	1 879	4 070	2 150	1 893	0
Myndigheten för press, radio och tv	2 367	977	2 423	2 394	977	2 450	0
Myndigheten för tillgängliga medier	4 850	2 452	1 978	4 907	2 452	2 001	0
Polismyndigheten, Region Stockholm, Gotland	31 119	26 553	1 172	35 745	26 414	1 353	-139
Polismyndigheten, Huvudkontoret	12	0	0	0	0	0	0
Post- och telestyrelsen	123	100	1 226	124	100	1 237	0
Regeringskansliet	2 942	2 450	1 201	2 969	2 450	1 212	0
Socialstyrelsen	122	15	8 110	123	15	8 203	0
Specialpedagogiska skolmyndigheten	1 332	254	5 243	1 390	254	5 472	0
Svenska ESF-rådet	3 911	1 516	2 580	3 965	1 516	2 616	0
Trafikverket, Förarprovskontor	564	380	1 485	571	380	1 501	0
Trafikverket	724	496	1 459	732	496	1 475	0
Summa	207 513	111 917	1 854	215 609	109 984	1 960	-1 933

Det nordvästra området inom Stockholm utanför tullarna

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Arbetsförmedlingen	12 789	6 626	1 930	12 778	6 626	1 928	0
Försvarets materielverk	0	0	0	2 501	922	2 712	922
Försvarsunderrättelse-domstolen	763	380	2 008	771	380	2 029	0
Försäkringskassan	7 438	3 084	2 412	7 550	3 084	2 448	0
Inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten, Statens	760	418	1 819	769	418	1 840	0
Inspektionen för strategiska produkter	2 583	918	2 814	2 603	918	2 835	0
Kungl. Tekniska högskolan	37 852	19 836	1 908	40 463	21 655	1 869	1 819
Nationalmuseum	8 154	7 330	1 112	8 246	7 330	1 125	0
Nämnden för statligt stöd till trossamfund	653	271	2 411	764	305	2 504	34
Polismyndigheten, Region Stockholm, Gotland	4 439	3 186	1 393	9 749	4 786	2 037	1 600
Skatteverket	3 074	1 517	2 026	3 226	1 517	2 127	0
Stockholms universitet	24 911	9 131	2 728	25 138	9 131	2 753	0
Styrelsen för teknisk ackreditering	2 136	1 000	2 136	2 315	1 000	2 315	0
Totalförsvarets forskningsinstitut	43 080	22 968	1 876	42 409	22 020	1 926	-948
Trafikverket, Förarprovskontor	29	0	0	30	0	0	0
Trafikverket	5 578	5 421	1 029	3 234	2 811	1 150	-2 610
Summa	154 237	82 086	1 879	162 545	82 903	1 961	817

Det norra området inom Stockholm utanför tullarna

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Folke Bernadotteakademien	5 101	1 703	2 995	6 494	2 361	2 750	658
Försvarshögskolan	34 438	13 648	2 523	34 909	13 648	2 558	0
Gymnastik- och idrottshögskolan	21 329	12 323	1 731	21 505	12 323	1 745	0
Kungl. Tekniska högskolan	448 481	203 323	2 206	502 993	220 175	2 285	16 852
Naturhistoriska riksmuseet	50 581	41 718	1 212	51 417	41 771	1 231	53
Stockholms konstnärliga högskola	19 791	10 153	1 949	20 700	10 163	2 037	10
Stockholms universitet	544 163	266 553	2 041	551 476	265 941	2 074	-612
Sveriges meteorologiska- och hydrologiska institut	5	0	0	5	0	0	0
Väg- och transportforskningsinstitut, Statens	1 375	625	2 200	1 386	625	2 217	0
Summa	1 125 265	550 046	2 046	1 190 885	567 007	2 100	16 961

Solna och Sundbyberg

Myndighet	2016			2017			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Arbetsförmedlingen	7 493	4 082	1 836	7 588	4 082	1 859	0
Centrala studiestödsnämnden	1 925	1 100	1 750	1 941	1 100	1 765	0
Diskrimineringsombudsmannen	0	0	0	9 672	3 340	2 896	3 340
Folkhälsomyndigheten	41 333	12 036	3 434	41 630	12 036	3 459	0
Försvarsmakten	27 693	31 652	875	27 693	31 652	875	0
Försäkringskassan	26 320	11 306	2 328	26 456	11 306	2 340	0
Gentekniknämnden	151	118	1 282	154	118	1 306	0
Karolinska Institutet	394 428	135 372	2 914	473 137	149 951	3 155	14 579
Kemikalieinspektionen	11 228	7 197	1 560	11 372	7 197	1 580	0
Kronofogdemyndigheten	22 901	12 540	1 826	24 232	12 540	1 932	0
Kungl. Konsthögskolan	26	500	52	26	500	52	0
Kungl. Tekniska högskolan	19 611	5 918	3 314	19 515	5 913	3 300	-5
Läkemedelsverket	1 697	787	2 156	1 717	787	2 181	0
Migrationsverket	42 939	25 378	1 692	43 622	25 378	1 719	0
Myndigheten för delaktighet	4 225	2 378	1 777	5 310	2 378	2 233	0
Polishögskolan	49 155	41 885	1 174	49 782	41 885	1 189	0
Polismyndigheten, Region Stockholm, Gotland	65 665	36 335	1 807	68 164	37 003	1 842	668
Polismyndigheten, Huvudkontoret	12 316	6 311	1 952	1 259	0	0	-6 311
Rymdstyrelsen	1 061	571	1 858	1 076	571	1 885	0
Rättsmedicinska avdelningen, Stockholm	5 411	2 670	2 027	5 456	2 670	2 043	0
Skatteverket	136 948	72 049	1 901	138 384	72 049	1 921	0
Skolforskningsinstitutet	782	374	2 091	791	374	2 114	0
Specialpedagogiska skolmyndigheten	2 383	889	2 680	2 383	889	2 680	0
Stockholms universitet	17 075	4 709	3 626	17 231	4 709	3 659	0
Strålsäkerhetsmyndigheten	21 234	10 568	2 009	23 294	10 568	2 204	0
Svenska Kraftnät	31 947	14 200	2 250	36 771	15 700	2 342	1 500
Säkerhetspolisen	98 689	34 967	2 822	99 876	34 967	2 856	0
Tingsrätter	19 650	7 685	2 557	19 849	7 685	2 583	0
Trafikverket	42 428	21 221	1 999	43 860	21 593	2 031	372
Transportstyrelsen	10 544	6 900	1 528	10 694	6 900	1 550	0
Tullverket	3 263	871	3 747	4 045	871	4 645	0
Upphandlingsmyndigheten	0	0	0	1 952	948	2 059	948
Åklagarmyndigheten	4 658	1 978	2 355	4 706	1 978	2 379	0
Summa	1 125 178	514 547	2 187	1 223 636	529 638	2 310	15 091

Bilaga 2 Korrigeringar av bilaga 1 i analysen för 2015 och 2016

De överstrukna värdena är de som felaktigt redovisades föregående år. De korrekta värdena framgår av de inte överstrukna raderna.

Myndighet	2015			2016			Ändrad area m ²
	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	Hyra tkr	Area m ²	Hyra/m ²	
Det inre området inom Stockholm innanför tullarna							
Krisberedskapsmyndigheten	790	226	3498	4040	215	4 698	-11
Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen	790	226	3498	1010	215	4 698	-11
Mellanområdet inom Stockholm innanför tullarna							
Krisberedskapsmyndigheten	4 852	1 739	2 790	4 878	1 739	2 806	0
Forum för en levande historia	4 852	1 739	2 790	4 878	1 739	2 805	0
Det norra området inom Stockholm utanför tullarna							
Krisberedskapsmyndigheten	5 098	1 703	2 994	5 104	1 703	2 995	0
Folke Bernadotteakademin	5 098	1 703	2 994	5 101	1 703	2 995	0
Solna och Sundbyberg							
Krisberedskapsmyndigheten	44 300	22 860	1 938	44 174	23 052	1 916	192
Kronofogdemyndigheten	4 270	3 414	1 251	6 048	3 410	1 773	-4
Skatteverket	111 215	59 332	1 874	109 670	58 127	1 887	-1 205
Kronofogdemyndigheten	21 249	12 352	1 720	22 901	12 540	1 826	188
Skatteverket	138 536	73 254	1 891	136 991	72 049	1 901	-1205

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.